

Vergaderjaar 2004–2005

28 442

Wijziging van de Wet arbeid vreemdelingen in verband met de werving van arbeidsaanbod uit landen van buiten de Europese Economische Ruimte op een bij convenant overeengekomen wijze

Nr. 11

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 mei 2005

In deze brief wordt u geïnformeerd over de belangrijkste resultaten aangaande WAV-controles van de Arbeidsinspectie, afdeling Arbeidsmarkt-fraude in de bouwsector. De Eerste Kamer heeft tijdens de behandeling van het wetsvoorstel «Werving personen uit landen buiten de Europese ruimte (28 442)» verzocht om geïnformeerd te worden. Ter volledigheid ontvangt u hieronder ook de belangrijkste resultaten uit het Projectverslag Bouw.

Inleiding

De Arbeidsinspectie (AI), directie Arbeidsmarktfraude (AMF), heeft in 2004 een inspectieproject in de sector Bouw verricht. De inspecties zijn voortvarend ter hand genomen. De AI heeft zowel bouwondernemingen als particuliere opdrachtgevers gecontroleerd op naleving van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav). Deze wet bepaalt onder meer dat een werkgever een tewerkstellingsvergunning nodig heeft als hij een vreemdeling arbeid wil laten verrichten. Het gaat hierbij met name om personen die afkomstig zijn van buiten de Europese Economische Ruimte (EER) en Zwitserland. Als blijkt dat de werkgever niet over de benodigde tewerkstellingsvergunning beschikt, maakt de AI proces-verbaal op.

Doelstellingen

De doelstellingen van het arbeidsmarktfraudeproject Bouw 2004 waren:

- het tegengaan van illegale tewerkstelling in de sector Bouwnijverheid. De AI doet dit door enerzijds gerichte inspecties te verrichten en anderzijds door het creëren van handhavingsdruk. Het geven van voorlichting aan bijvoorbeeld brancheorganisaties, perspublicaties en het verrichten van stelselmatige controles in een sector leidt tot een verhoging van de subjectieve pakkans bij ondernemers en particuliere opdrachtgevers.
- Het verzamelen van gegevens ten behoeve van de informatiepositie

van de AI. De bevindingen van het project dienen als input voor de risicoanalyse voor 2005 en volgende jaren.

Ten aanzien van doelstelling 1:

De AI heeft in dit kader in 2004 diverse malen voorlichting gegeven over de Wav en het werk van de AI aan leden van brancheorganisaties. Daarnaast zijn er verschillende krantenberichten gepubliceerd in vooral lokale kranten over inspecties bij particuliere opdrachtgevers. Deze berichtgeving kan een afschrikwekkend effect hebben op andere potentiële overtreders. Het heeft in elk geval geleid tot het binnenkrijgen van tips over vermoedelijke illegale tewerkstelling.

Resultaten

De AI heeft 744 inspecties in de sector bouw verricht. Bij 260 van de inspecties ($\pm 35\%$) is een overtreding geconstateerd. Dit heeft geresulteerd in 241 processen-verbaal. De AI heeft in totaal 136 meldingen over vermoedelijke illegale tewerkstelling ontvangen. 54 processen-verbaal waren het gevolg van meldingen van derden, 6 processen-verbaal als gevolg van meldingen van werkgeversorganisaties. Eén van de *werkgeversorganisaties* in de Bouw heeft – in overleg met de Arbeidsinspectie – in juli 2004 een meldpunt illegale tewerkstelling opgezet. Met ingang van 2 mei 2005 hebben *werknemersorganisaties* in de Bouw ook een dergelijk meldpunt opgezet.

Een verdeling van de resultaten in bouwondernemingen en particuliere opdrachtgevers levert o.m. de volgende gegevens op:

- *Bouwondernemingen*

De AI heeft in 2004 483 bouwondernemingen gecontroleerd op naleving van de Wav:

- 90 processen-verbaal voor het ontbreken van de benodigde tewerkstellingsvergunning (twv). Dit is bijna 19% van het totaal aantal gecontroleerde ondernemingen. Er zijn 42 signalen afgegeven aan de Arbo-collega's van de AI. Bovendien zijn zeven zaken overgedragen aan de SIOD.
- bij 364 ondernemingen heeft de AI geen overtreding geconstateerd (75%).

- *Particuliere opdrachtgevers*

De AI heeft 261 inspecties verricht bij particuliere opdrachtgevers in de bouw. Bij 115 inspecties bleken aannemers betrokken te zijn bij het uitvoeren van de werkzaamheden. In 146 gevallen waren het de particuliere opdrachtgevers zelf die werknemers tewerkstelden. Er zijn 142 processen-verbaal opgesteld voor het ontbreken van de benodigde tewerkstellingsvergunningen. Dat betekent dat de AI bij ruim 54% van de inspecties bij particuliere opdrachtgevers een overtreding van de Wav heeft geconstateerd. Van de 142 processen-verbaal zijn er 48 (33%) tegen aannemers opgemaakt die personeel illegaal tewerkgesteld hadden bij de particuliere opdrachtgever.

De AI heeft geconstateerd dat 764 personen illegaal tewerkgesteld werden:

- 275 van de 764 personen (36%) verbleven illegaal in Nederland.
- Voor 479 personen (63%) gold dat zij wel legaal in Nederland verbleven, maar de benodigde tewerkstellingsvergunning ontbrak.
- 10 asielzoekers.

De AI heeft in 2004 vijf keer zoveel inspecties bij particuliere opdrachtgevers verricht dan in 2003. Het absolute aantal processen-verbaal is toege-

nomen van 33 in 2003 tot 142 in 2004. Het streven was om 30% van de beschikbare inspectietijd voor de Bouw te besteden aan inspecties bij particulieren. Dit percentage is exact gehaald. In 2003 was ruim de helft van de personen die illegaal tewerkgesteld werden afkomstig uit MOE-landen die met ingang van 1 mei 2004 zijn toegetreden tot de EU. In 2004 was dit opgelopen tot 70%.

Ten aanzien van doelstelling 2:

De tweede doelstelling was het verzamelen van gegevens ten behoeve van de informatiepositie van de AI. Net als in 2003 wijzen de resultaten van het project erop dat illegale tewerkstelling in de sector Bouwnijverheid regelmatig voorkomt. De in 2003 gesignaleerde trend met betrekking tot illegale tewerkstelling bij particuliere opdrachtgevers lijkt zich voort te zetten. De betrokkenheid van een aannemer bij werkzaamheden aan een particuliere woning lijkt tot minder overtredingen te leiden dan in het geval de particulier zelf rechtstreeks personeel tewerkstelt.

Op basis van de resultaten van het bouwproject 2004 heeft de AI besloten in 2005 de inspecties in de bouw voort te zetten. De AI streeft ernaar in 2005 35% van de beschikbare inspectietijd voor dit project te besteden aan inspecties bij particuliere opdrachtgevers.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
H. A. L. van Hoof